

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA: Stari vijek

ŠKOLSKA GODINA: 2012. / 2013.

Četvrtak, 7. ožujka 2013.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

54	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

- 1. Zadatke rješavate 60 minuta.**
- 2. Pišete plavom ili crnom kemijskom olovkom.**
- 3. Odgovore u testu upisujete na za to predviđena mjesta.**
- 4. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.**
- 5. Osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišite izvorno.**
- 6. Zadatci s kratkim slobodnim odgovorom na kraju testa rješavaju se uz pomoć koncepta: nakon formuliranja konačnog odgovora na konceptu, odgovor se prepisuje u test. Jednom upisan odgovor ne može se prepravljati. Konačan odgovor upisuje se u test čitkim pisanim slovima, a osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišu se izvorno. Učenik je dužan predati u koverti uz test i koncept.**

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Na poticaj kojeg atenskog državnika je nastao Delsko-atički pomorski savez?

- A. Miltijada
- B. Kimona
- C. Aristida
- D. Perikla

1	
---	--

2. Koji je od navedenih feničkih gradova država jedini bio kraljevina?

- A. Biblos
- B. Sidon
- C. Berit
- D. Tir

1	
---	--

3. Koji su likovi prikazani na slici?

1	
---	--

- A. Hamurabi i Šamaš
- B. Hamurabi i Sin
- C. Gudea i Anu
- D. Gudea i Marduk

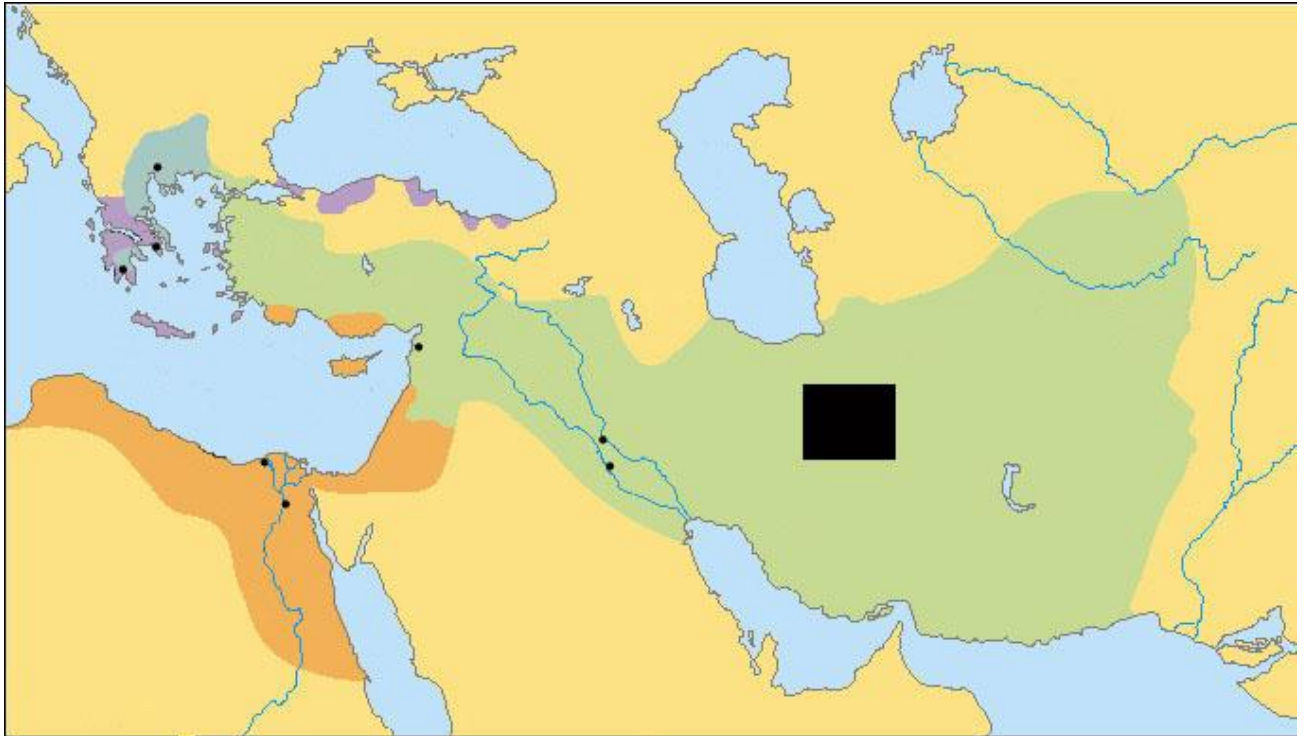
4. Tko je od navedenih u svoje vrijeme napisao dotad najopsežniju sintezu hrvatske povijesti, prvu koja se temeljila na znanstvenom pristupu?

- A. Franjo Rački
- B. Vjekoslav Klaić
- C. Ferdo Šišić
- D. Tadija Smičiklas

1	
---	--

5. Koja je helenistička država nastala na području označenom crnim kvadratom poslije osamostaljenja od Kraljevstva Seleukovića?

1

- A. Pergam
- B. Baktrija
- C. Partija
- D. Medija

6. Pročitajte ulomak izvornoga povijesnog teksta.

Kako se naziva vjerski nauk o kojemu je riječ u tekstu?

1

Pitam te, reci mi prema istini, o Gospode, tko je prvi otkrivač i otac zakona; tko je stvorio stazu Suncu i zvijezdama; tko - da se Mjesec javlja i nestaje - sve to, premudri, i ostalo želim saznati. Ahura Mazda sam.

Pitam te, reci mi prema istini, o Gospode, tko je učvrstio zemlju dolje i oblake gore da ne padnu; tko je stvorio vodu i biljke; tko je dao brzinu vjetru i oblacima; tko je, premudri, tvorac svega dobra. Ahura Mazda sam.

Pitam te, reci mi po istini, o Gospode, koji je umjetnik stvorio svjetlo i tamu; koji je umjetnik stvorio san i javu; tko - jutro, podne i noć, što prosvijetljenog opominju na cilj. Ahura Mazda sam.

- A. mazdizam
- B. zoroastrizam
- C. dualizam
- D. ahuramazdaizam

II. U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 5. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 5. najmlađi.

7. Poredajte kronološki navedene događaje.

2	
---	--

- A. _____ Perzijanci osvajaju Lidiju
- B. _____ smrt kralja Asurbanipala II.
- C. _____ početak vladavine dinastije Han
- D. _____ Drakont propisuje zakone
- E. _____ ujedinjenje latinskih naselja u grad Rim

8. Poredajte kronološki navedene osobe prema vremenu djelovanja.

2	
---	--

- A. _____ Lucije Sergije Katilina
- B. _____ Lucije Emilije Paulo
- C. _____ Marko Porcije Katon Stariji
- D. _____ Lucije Junije Brut
- E. _____ Gaj Sempronije Grakho

9. Poredajte kronološki navedene bitke.

2	
---	--

- A. _____ bitka kod Heroneje
- B. _____ bitka kod Egospotama
- C. _____ druga bitka kod Mantineje
- D. _____ bitka kod Leuktre
- E. _____ bitka kod Knida

III. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

10. Pridružite starovjekovnom svjetskom čudu mjesto gdje se nalazilo.

3	
---	--

- 1. _____ Artemidin hram
 - 2. _____ Mauzolej
 - 3. _____ Zeusov hram
 - 4. _____ Kolos
 - 5. _____ Semiramidini viseći vrtovi
- A. Olimpija
 - B. Efez
 - C. Atena
 - D. Rod
 - E. Aleksandrija
 - F. Halikarnas
 - G. Babilon

11. Pridružite autoru njegovo djelo.

3

1. _____ Platon	A. <i>Orestija</i>
2. _____ Sofoklo	B. <i>Ose</i>
3. _____ Heziod	C. <i>Država</i>
4. _____ Euripid	D. <i>Edip na Kolonu</i>
5. _____ Aristofan	E. <i>Medeja</i>
	F. <i>Politika</i>
	G. <i>Teogonija</i>

12. Pridružite osobi mjesto gdje se rodila.

3

1. _____ Arhimed	A. Atena
2. _____ Zenon	B. Kirena
3. _____ Diogen	C. Cipar
4. _____ Eratosten	D. Sam
5. _____ Epikur	E. Sinopa
	F. Nikeja
	G. Sirakuza

13. Pridružite bitki godinu kad je vođena.

3

1. _____ bitka kod Mikale	A. 334. g. pr. Kr.
2. _____ bitka na Cipru	B. 449. g. pr. Kr.
3. _____ prva bitka kod Mantineje	C. 418. g. pr. Kr.
4. _____ bitka kod Granika	D. 479. g. pr. Kr.
5. _____ bitka kod Ipsa	E. 333. g. pr. Kr.
	F. 301. g. pr. Kr.
	G. 480. g. pr. Kr.

14. Pridružite pojmu njegovo objašnjenje.

3

1. _____ fila	A. starorimski magistrat nadležan za državnu riznicu
2. _____ sfragistika	B. upravitelj sumerskoga grada države
3. _____ ensi	C. starorimski magistrat zadužen za javni red i mir
4. _____ satrapija	D. pomoćna povijesna znanost koja proučava grbove
5. _____ edil	E. starogrčka plemenska zajednica
	F. pomoćna povijesna znanost koja proučava pečate
	G. perzijska teritorijalno-upravna jedinica

IV. U sljedećim zadacima dopunite rečenice tako da na praznu crtu upišete odgovarajuću riječ ili broj.

15. Starorimski službenici na slici poznati kao _____ nosili su

1	
---	--

snop pruća s umetnutom sjekirom koji se na latinskom zvao _____.

16. Glavni predstavnik aleksandrijske poezije, čuvar aleksandrijske biblioteke i dvorski pjesnik Ptolemejevića bio je

1	
---	--

.

17. Rimljani su sramotan poraz u Kaudijskom (Kaudinskom) klancu iskusili u ratu protiv

1	
---	--

.

18. Etruščanski svećenici _____ tumačili su volju bogova prema utrobi žrtvenih životinja.

1	
---	--

19. Puno ime najistaknutijega rimskoga komediografa glasilo je

1	
---	--

_____.

V. U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

20. Proučite sljedeći ulomak i odgovorite na pitanja koja slijede.

Odmah u početku sljedećega ljeta provale Peloponežani i njihovi saveznici sa dvije trećine vojske kao i prvi put u Atiku (a vodio ih je lakedemonski kralj Arhidam Zeuksidamov) i udarajući tu tabor harali su zemlju. I pošto su oni bili u Atici ne baš mnogo dana, prvi put stade se pošast javljati među Atenjanima, a govorilo se da je i prije bjesnjela na mnogim mjestima... no ipak se nije pamtilo da je tolika kuga i tolik pomor ljudi igdje bio.

A. Čiji je kralj bio Arhidam?

1	
---	--

B. Koje je godine Atenu zahvatila ova velika kužna pošast?

1	
---	--

C. Kako se naziva prva etapa Peloponeskog rata?

1	
---	--

21. Proučite sljedeći ulomak i odgovorite na pitanja koja slijede.

Pošto je u međuvremenu, odustavši od predaje, započeo rat, Jugurta je stao s velikom pomnjom sve pripremati, žuriti se, okupljati vojsku, gradove koji su bili otpali od njega pridobivati za se obećavanjem darova, utvrđivati pogodna mjesta, oružje, streljivo i drugo štošta, što je bio zapustio nadajući se miru, popravljati ili kupovati, vabiti k sebi rimske robove, pa čak i one koji su se nalazili u posadama mamiti novcem...

A. Tko je bio Jugurta?

1	
---	--

B. Od koje do koje godine je trajao rat između Rimljana i Jugurte?

1	
---	--

C. Koji je rimski vojskovođa zaslužan za konačan Jugurtin poraz?

1	
---	--

VI. U sljedećim zadacima odgovorite ukratko na pitanja o pojmovima.

22. Navedite pojam na koji se odnosi sljedeće značenje:

A. Ravan, zbijen i uklinjen bojni red teško naoružanih starogrčkih pješaka čije je glavno oružje bilo koplje.

1	
---	--

B. Pripadnik rođenjem povlaštenog aristokratskog sloja u starogrčkim polisima.

1	
---	--

C. Duga pravokutna dvorana s trijemom, predvorjem i odajom sa svetištem iz koje se razvio osnovni starogrčki graditeljski oblik.

1	
---	--

23. Navedite pojam na koji se odnosi sljedeće značenje:

A. Izvorni naziv za državnu zemlju u starom Rimu koja se u pravilu namicala izvlaštenjem od pokorenih neprijatelja.

1	
---	--

B. Javna osuda u starom Rimu za političku prijestup s objavom da se krivci nalaze izvan zakona i unošenje njihova imena u obznanjenji popis.

1	
---	--

C. Starorimski magistrat zadužen za popisivanje građana, procjenu imetka, odabir članova Senata i nadzor nad javnim ćudoređem.

1	
---	--

VII. U sljedećim zadacima s kratkim slobodnim odgovorom navedite i ukratko opišite ili objasnite traženu činjenicu.

24. Makedonski kralj Filip V. uznastojao je proširiti svoju vlast izvan granica Grčke, pa je čak i sklopio savez s kartaškim vojskovođom Hanibalom, što ga je naposljetku dovelo u sukob s Rimom i prouzročilo dva makedonsko-rimska rata.

A. U kojoj je bitki i kada Filip V. doživio presudan poraz u srazu s Rimljanima?

1	
---	--

B. Što znate o trećem makedonsko-rimskom ratu i koje su bile posljedice pobjede Rimljana nad Filipovim sinom i nasljednikom?

4	
---	--
